

1989A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
1535 Budapest, Pf. 773

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Bauer Tamás (*lakcím*) az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §-ának b) pontja alapján a törvény 21. § (2) bekezdésében biztosított jogommal élve a következő

i n d í t v á n y t

terjesztem elő:

Indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg: **az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény módosításáról szóló 2010. évi LXV. törvény** (a továbbiakban Abtm.) ellentétes az Alkotmánnyal, nevezetesen a 2. § (3) bekezdésével.

Indítványozom továbbá, hogy az alkotmányellenesség megállapítása mellett az Alkotmánybíróság a támadott törvényt egészében semmisítse meg.

I n d o k o l á s

I.

Az Alkotmánynak a törvény által érintett rendelkezései:

„**2. §** (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.

(3) A társadalom egyetlen szervezetének, egyetlen állami szervnek vagy állampolgárnak a tevékenysége sem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetőleg kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és egyben köteles fellépni.”

„**32/A. §** (1) Az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetőleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat.

(2) Az Alkotmánybíróság alkotmányellenesség megállapítása esetén megsemmisíti a törvényeket és más jogszabályokat.

(3) Az Alkotmánybíróság eljárását törvényben meghatározott esetekben bárki kezdeményezheti.

(4) Az Alkotmánybíróság tizenegy tagját az Országgyűlés választja. Az Alkotmánybíróság tagjaira – a képviselőcsoportok közötti létszamarányokat is figyelembe véve – az Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok képviselőcsoportjainak tagjaiból álló jelölő bizottság tesz javaslatot. Az Alkotmánybíróság tagjainak megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(5) Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai a pártnak, és az Alkotmánybíróság hatásköréből adódó feladatokon kívül politikai tevékenységet nem folytathatnak.

(6) Az Alkotmánybíróság szervezetéről és működéséről szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

II.

Az Alkotmánybíróságot a demokratikus rendszerváltásnak, az új magyar jogállam létrehozásának egyik állomásaként, mint a **fékek és ellensúlyok rendszerének egyik kulcsfontosságú elemét** hozta létre az Országgyűlés az 1989. évi XXXII. törvénnyel. Az Alkotmánybíróság mint fék és ellensúly feladata a jogalkotás alkotmányosságának ellenőrzése, az Alkotmánnyal ellentétes jogszabályok megsemmisítése, illetve a jogalkotók kötelezése az alkotmányos mulasztások megszüntetésére. Az Alkotmánybíróság tevékenységének **előfeltétele az Alkotmánybíróság függetlensége a kormánytól, az Országgyűléstől és más hatalmi intézményektől**. Csak így biztosítható, hogy az Alkotmánybíróság kizárólag az Alkotmány alapján bírálhassa felül a mindenkori Országgyűlés által alkotott törvényeket és a hatáskörébe tartozó egyéb döntéseket. Ennek az Alkotmány és az Alkotmánybíróságról szóló törvény különféle garanciáit állapítja meg,

amelyek között eljárási és összeférhetetlenségi garanciák egyaránt vannak. Ezek közé tartozik az alkotmánybírák választásának szabályozása: ennek az 1989-es alkotmányozásban érvényesülő elvek szerint úgy kell történnie, hogy az Országgyűlés kormányzó többsége ne dönthessen maga az alkotmánybírák kiválasztásáról. Ezt az Alkotmány és az Alkotmánybíróságról szóló törvény két úton biztosította: azzal, hogy **az alkotmánybírák megválasztását a képviselők kétharmadának szavazatához kötötte, illetve hogy a jelölést olyan jelölő bizottságra bízta, amelyben valamennyi országgyűlési képviselőcsoport egy-egy tagja van jelen és rendelkezik szavazattal.** Az Abt. 6. § eredeti szövege szerint: „Az Alkotmánybíróság tagjaira az Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok képviselőcsoportjai által jelölt képviselők közül, továbbá a pártokhoz nem tartozó képviselők által jelölt képviselők közül álló jelölő bizottság tesz javaslatot” E mögött állt az Alkotmány 32/A § (4) bekezdésének eredeti szövege: „Az Alkotmánybíróság tagjaira az Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok képviselő csoportjainak egy-egy tagjából álló jelölő bizottság tesz javaslatot.” E szabályozás szövegezésénél nem lehetett tudni, hogy mikor hány kormánypárt illetve ellenzéki párt képviselőcsoportja foglal helyet az Országgyűlésben, de feltételezhető volt, hogy a jelöléshez ellenzéki képviselőcsoport egyetértésére is szükség van, a szabályozás tehát kormány és ellenzék közötti konszenzus igényét fejezte ki.

III.

A 2010. május 14-én alakult Országgyűlés 2010. június 28-án fogadta el az Alkotmány 32/A § (4) bekezdésének módosítását és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényt módosító 2010. évi LXV. törvényt (Abtm.). Az Abtm. 1. §-a az Abt. 6. §-át a következő rendelkezéssel váltotta fel: „6. § Az Alkotmánybíróság tagjaira az Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok képviselőcsoportjai által jelölt legalább kilenc és legfeljebb tizenöt képviselők közül álló jelölő bizottság tesz javaslatot. A bizottságban a képviselőcsoportok legalább egy-egy képviselőjének helyet kell kapnia.”

Az előterjesztő a törvény indoklásában arra hivatkozott, hogy a hatályos szabályozás mellett betöltetlenek maradtak alkotmánybírói helyek, mert nem sikerült megválasztani újabb alkotmánybírókat: „Az elmúlt húsz év tapasztalatai azt mutatják, hogy a hatályos jelölési szabályok nem biztosítják a testület folyamatos és zavartalan működését, ezért szükséges azok felülvizsgálata.” Továbbá: „A jelölő bizottság összetétele, igazodva a választópolgárok akaratából létrejött parlamenti arányokhoz, biztosítja a politikai egyeztetések lefolytatásának megfelelő kereteit.” Ha ugyanis az egy frakció–egy szavazat elvvel szakítva a jelölés során érvényesíthető a kormányoldal többsége, és nincs szükség adott esetben az ellenzék egy részének egyetértésére, az Alkotmánybíróság tagjainak folyamatos pótlása biztosítható. Ezzel azonban megszűnik az 1989-es alkotmányozás során előírt és az eltelt két évtized alatt is érvényesült egyetértés szükségessége kormányoldal és legalább az ellenzék egy része között az alkotmánybírák jelölésében.

IV.

Az előterjesztő nyilvánvalóan azt feltételezte, hogy az Alkotmány 32/A. § (4) bekezdésének a többségi elv érvényesítését lehetővé tevő módosításával az Abt. 6. §-ának hasonló módosítása már nem ütközik az Alkotmányba. Valójában az Abt. 6. §-ának módosítása továbbra is **ellentétes az Alkotmány 2. § (3) bekezdésével, amely kizárja, hogy bárki a hatalom kizárólagos birtoklására törekedjék.** Azzal ugyanis, hogy az Abtm. az Alkotmánybíróság tagjainak választását megelőző jelölést olyan jelölőbizottság kezébe teszi le, ahol többsége van annak az országgyűlési többségnek, amely a választásról is dönt, **megszűnik az Alkotmánybíróság függetlenségének** (mármint az Országgyűlés többségétől való függetlenségének) **legfontosabb eljárási garanciája,** amely előfeltétele annak, hogy az Alkotmánybíróság a 32/A. § (1) bekezdésében megállapított feladatát alkotmányosan elláthassa.

***

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az előadottak alapján állapítsa meg az Abtm. alkotmányellenességét, és semmisítse meg azt.

Budapest, 2010. július 20.

Bauer Tamás

***

Az indítvány státusa:

Elküldve: 2010. július 20-án

AB-iktatószám: 1179/B/2010

Az Ab döntése: